

Шымкент медицина институты
Акушерлік-гинекология және педиатрия кафедрасы

Қан препараттары және қан құюдың қазіргі заманауи әдістері.

Қабылдаған: Кадирова Р.У.

Орындаған: Азатбекова.З.Ш.

Тобы:ЖТД-712

Қанды, оның компоненттері мен препараттарын сақтау, құю мен құю ережелерін бекіту туралы ережелерін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2009 жылғы 6 қарашадағы N 666 Бұйрығы.

Қанның, оның компоненттері мен препараттарының номенклатурасы

Жаңа алынған қан

- 1 Лейкофилтрленген жаңа алынған қан
- 2 Ауыстырып құюға арналған, лейкофилтрленген жаңа алынған қан
- 3 Ауыстырып құюға арналған, сәулеленген, лейкофилтрленген жаңа алынған қан
- 4 Ауыстырып құюға арналған, плазма көлем төмендетілген, лейкофилтрленген жаңа алынған қан
- 5 Ауыстырып құюға арналған плазма көлем төмендетілген, сәулеленген, лейкофилтрленген, жаңа алынған қан

6 Эритроциттік масса

7 Лейкофильтрленген эритроциттік масса

8 Сәулеленген эритроциттік масса

9 Лейкофильтрленген, сәулеленген эритроц масса

10 Лейкотромбоциттік қабаты алынған эритроциттік масса

11 Лейкотромбоциттік қабаты алынған, сәулеленген эритроциттік масса

12 Кұрсаққа құюға арналған лейкофильтрлен сәулеленген эритроциттік масса

13 Нәрестелер мен сәбилерге құюға арналған лейкофильтрленген эритроциттік масса (а көлемі)

14 Нәрестелер мен сәбилерге құюға арналған лейкофильтрленген, қосалқы ерітіндідегі эритроциттік масса (аз көлемі)

15 Нәрестелер мен сәбилерге құюға арналған лейкофильтрленген, сәулеленген эритроци масса (аз көлемі)

- 16 Нәрестелер мен сәбилерге құюға арналған лейкофилтрленген, сәулеленген, қосалқы ерітіндідегі эритроциттік масса (аз көлемі)
- 17 Нәрестелер мен сәбилерге құюға арналған лейкотромбоциттік қабаты алынған эритроциттік масса (аз көлемі)
- 18 Нәрестелер мен сәбилерге құюға арналған лейкотромбоциттік қабаты алынған, қосал ерітіндідегі эритроциттік масса (аз көлемі)
- 19 Нәрестелер мен сәбилерге құюға арналған лейкотромбоциттік қабаты алынған, сәулеленген эритроциттік масса (аз көлем)
- 20 Нәрестелер мен сәбилерге құюға арналған лейкотромбоциттік қабаты алынған, қосал ерітіндідегі, сәулеленген эритроциттік мас көлемі)
- 21 Эритроциттік жүзінді
- 22 Лейкофилтрленген эритроциттік жүзінді
- 23 Сәулеленген эритроциттік жүзінді
- 24 Лейкофилтрленген, сәулеленген эритроц жүзінді
- 25 Лейкотромбоциттік қабаты алынған эритроциттік жүзінді

26 Лейкотромбоциттік қабаты алынған, сәулеленген эритроциттік жүзінді

27 Аферездік эритроциттер

28 Лейкофильтрленген, аферездік эритроцит

29 Лейкофильтрленген, сәулеленген, аферезд эритроциттер

30 Қосалқы ерітіндідегі аферездік эритроцит

31 Қосалқы ерітіндідегі, лейкофильтрленген аферездік эритроциттер

32 Қосалқы ерітіндідегі лейкофильтрленген, сәулеленген, аферездік эритроциттер

33 Жуылған эритроциттер

34 Лейкофильтрленген, жуылған эритроцитте

35 Сәулеленген, жуылған эритроциттер

36 Лейкофилтрленген, сәулеленген, жуылған эритроциттер

37 Қосалқы ерітіндідегі, жуылған эритроцитте

38 Қосалқы ерітіндідегі, лейкофилтрленген, жуылған эритроциттер

39 Қосалқы ерітіндідегі, лейкофилтрленген, сәулеленген, жуылған эритроциттер

40 Криоконсервіленген эритроциттер

41 Қалыпқа келтірілген, криоконсервіленген эритроциттер

42 Жаңа алынған қанның дозасынан қалыпқа келтірілген тромбоциттер

43 Жаңа алынған қанның дозасынан қалыпқа келтірілген, лейкофилтрленген тромбоцит

44 Жаңа алынған қанның дозасынан қалыпқа келтірілген, вирустазартылған тромбоцитт

45 Жаңа алынған қанның дозасынан қалыпқа келтірілген, лейкофилтрленген, вирустазартылған тромбоциттер

46 Жаңа алынған қанның дозасынан қалыпқа келтірілген, сәулеленген тромбоциттер

47 Жаңа алынған қанның дозасынан қалыпқа келтірілген, лейкофилтрленген, сәулеленг тромбоциттер

48 Жаңа алынған қанның дозасынан қалыпқа келтірілген, құрсаққа құюға арналған, лейкофилтрленген, сәулеленген тромбоц

49 Қалыпқа келтірілген, біріктірілген тромбоц

50 Қалыпқа келтірілген, біріктірілген, лейкофилтрленген тромбоциттер

51 Қалыпқа келтірілген, біріктірілген, вирустазартылған тромбоциттер

52 Қалыпқа келтірілген, біріктірілген, лейкофилтрленген, вирустазартылған тромбоциттер

53 Қалыпқа келтірілген, біріктірілген, сәулеле тромбоциттер

54 Қалыпқа келтірілген, біріктірілген, лейкофилтрленген, сәулеленген тромбоц

55 Аферездік тромбоциттер

56 Аферездік, лейкофилтрленген тромбоцит

57 Аферездік, вирустазартылған тромбоцитт

58 Аферездік, лейкофилтрленген, вирустазартылған тромбоциттер

59 Аферездік, сәулеленген тромбоциттер

60 Аферездік, лейкофилтрленген, сәулеленг тромбоциттер

61 Құрсаққа құюға арналған, аферездік, лейкофилтрленген, сәулеленген тромбоц

62 Криоконсервіленген тромбоциттер

63 Криоконсервіленген, қалыпқа келтірілген тромбоциттер

64 Лейкоциттік масса

65 Сәулеленген лейкоциттік масса

66 Аферездік, сәулеленген гранулоциттер

67 Перифериялық қанның аферездік гемоподің жасушалары

Плазмалық қан

68 Жаңа мұздатылған плазма

69 Карантинделген, жаңа мұздатылған плазм

70 Лейкофилтрленген, жаңа мұздатылған пл

71 Лейкофилтрленген, карантинделген, жаңа мұздатылған плазма

72 Вирустазартылған жаңа мұздатылған плаз

73 Вирустазартылған, лейкофилтрленген жа мұздатылған плазма

74 Аферездік жаңа мұздатылған плазма

75 Аферездік, карантинделген жаңа мұздаты плазма

76 Аферездік, лейкофилтрленген жаңа мұздатылған плазма

77 Аферездік, лейкофилтрленген жаңа мұздатылған плазма

78 Аферездік, вирустазартылған жаңа мұздатылған плазма

79 Аферездік, лейкофилтрленген, вирустазартылған жаңа мұздатылған плаз

80 Иммундық жаңа мұздатылған плазма

81 Аферездік, иммундық жаңа мұздатылған плазма

82 Аферездік, иммундық, карантинделген жаңа мұздатылған плазма

83 Аферездік, иммундық, лейкофилтрленген жаңа мұздатылған плазма

84 Аферездік, иммундық, лейкофилтрленген карантинделген жаңа мұздатылған плазма

85 Аферездік, иммундық, вирустазартылған мұздатылған плазма

86 Аферездік, иммундық, лейкофилтрленген вирустазартылған жаңа мұздатылған плазма

87 Супернатанттық плазма

88 Карантинделген, супернатанттық плазма

89 Лейкофилтрленген, супернатанттық плазма

90 Лейкофилтрленген, карантинделген, супернатанттық плазма

91 Вирустазартылған, супернатанттық плазма

92 Лейкофилтрленген, вирустазартылған, супернатанттық плазма

93 Криопреципитат

94 Фибрин желімі

Қан

95 5% альбумин ерітіндісі

96 10% альбумин ерітіндісі

97 20% альбумин ерітіндісі

- Жедел және созылмалы қан кетуде эритроциттер ерітіндісін, тромбоцитопенияда — тромбоциттер массасын, лейкопенияда — лейкоциттер массасын, айналыстағы қан көлемі азайса, гипопротеинемия, қан ұю қабілеті бұзылса — қан плазмасын, дитстпротеинемия мен гипопротеинемияда — альбумин, протеин ерітіндісін құю керек.

- Қан құюдың 2 тәсілі бар екенін атап өткен жөн — тікелей және тікелей емес.
- Тікелей емес қан құю үшін сәйкес ыдыс пен дайындалған қанды сақтайтын орынның болуының да маңызы аз емес. Қазіргі кезде қан арнаулы полиэтилен пакеттерге алынады, соңғысы пайдаланғаннан кейін жойылады. Бұл пакеттерді пайдалану арқылы қатаң стерильдік сақталады және пирогендік реакцияларды болдырмайды. Олар шыны ыдыстарға қарағанда пайдалануға ыңғайлы.
- Консервіленген қан арнаулы тоңазытқыштарда +2 +8 температурада сақтайды. Қанды көліктің кез-келген түрімен тасымалдауға болады. Қанды арнаулы бірреттік түтіктер мен сүзгіштерден (фильтр) тұратын жүйе арқылы құяды. Тікелей емес тәсілмен құйғанда қан реципиенттің көктамырына (шынтак, бұғана асты көктамырына), артериясына (кәріжілік, сан артериясына), өкше, мықын сүйектің кеуегіне жіберіледі.

● Тікелей қан құю тәсілі. Бұл тәсіл бойынша қан донордан реципиентке алдын — ала дайындамай құйылады, яғни тұтас жас қан құйылады. Тек көктамыр арқылы жіберіледі. Бұл технология бойынша қан құю кезінде сүзгіштер пайдаланылмайды, сондықтан қан құю жүйесінде түзілетін ұсақ қан сұйықтардың реципиенттің организміне түсіп кету қаупі күшті. Осы себептерге байланысты тікелей қан құюдың көрсеткіштері қатаң шектеулі және массивті қан кеткенде басқа шара болмаған кезде қолданылады. Тікелей қан құю арнаулы аппараттар көмегімен іске асырылады. Қан құю кезінде реципиент донордың қасында болады.

- Қанды алмастырып құю — реципиенттің қанын арнасынан толық немесе ішінара ала отырып тиісті немесе артық көлемдегі донордың қанымен бірмезетте алмастыру. Бұл операцияның негізгі мақсаты — қанмен бірге организмнен әртүрлі улар мен токсиндерді (улану мен эндогендік интоксикация кезінде), органикалық заттардың ыдырау, гемолиздің өнімдерін және антиденелерді (нәрестелердің гемолитикалық ауруы, гемотрансфузиялық шок, ауыр токсикоздар, жедел бүйрек шамасыздығы кезінде) шығару.

Кейде клиникалық тәжірибеде аутогемотрансфузия әдісін қолдануға — науқасқа өзінің қанын құюға тура келеді.

Бұл әдіс 2 тәсілмен іске асырылады:

1. науқасқа операцияға алдында дайындалып консервіленген қанын құю арқылы;
2. серозды қуыстарға массивті қан кету кезінде құйылған қанды науқасқа қайта құю (реинфузия) арқылы;

Аутогемотрансфузия әдісінің донор қанын құюдан артықшылығы — қан сәйкессіздігінен, жұқпалы дерттерді тасымалдаудан, иммунизациядан, массивті трансфузиядан туындайтын асқынулардың болмайтындығында.

Аутогемотрансфузия әдісін қан тобы сирек кездесетін, донорларды таңдау қиын, бауыр мен бүйрек қызметі бұзылған науқастарға үлкен, қан көп кететін операциялар жоспарланғанда қолданған жөн. Өйткені, бұл жағдайда донор қанын құю постгемотрансфузиялық асқынуларға әкеп соғуы мүмкін. Аутогемотрансфузияны қолдануға науқастағы қабыну процестері (сепсис) және панцитопения қарама-қайшы келеді.

Гемотрансфузиялық асқынулар, өкінішке орай, клиникада сирек емес және басым көпшілігіне қан мен оның компоненттерін құю туралы нұсқауларды бұзумен байланысты. Жинақ статистка бойынша гемотрансфузиялық асқынулар қан құю кезінде 0,01% байқалады. Гемотрансфузиялық асқынуларда өлім жиілігі жоғары 25%-ға дейін жетеді.

**НАЗАР АУДАРЫП
ТЫҢДАҒАНДАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!**